

Modely

Program

- **Modely**
  - Organigram
  - Matica procesov
  - Model tvorby pridanej hodnoty
  - Model priradenia funkcie
  - Model procesného reťazca činností riadených udalosťami

Organigram

Program

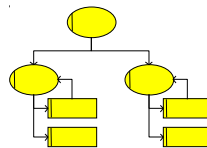

- **Model**
  - Organigram
  - Objekty modelu
  - Pravidlá tvorby organizačnej štruktúry

■ Organigram

- Slúži na vizualizáciu hierarchickej organizačnej štruktúry.
- Jednotlivé úrovne riadenia sú zaznamenané v samostatnom organigrame.
- Zachytáva usporiadanie organizačnej štruktúry pomocou rôznych typov objektov (organizačná jednotka, funkčné miesto, pracovník) a väzieb medzi nimi.
- Okrem popisu štandardných prvkov organizačnej štruktúry (organizačnej jednotky, funkčného miesta, pracovníkov) umožňuje priradenie rolí jednotlivým pracovníkom.
- Anglický názov modelu: Organizational chart.
- Skratka modelu: ORG.

Objekty modelu

Organizačná jednotka

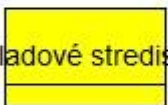
Typ organizačnej jednotky

Skupina

Nákladové stredisko

Umiestnenie

Pracovisko

- Základný kameň organizačnej štruktúry
  - oddelenie kvality.
- Základný kameň organizačnej štruktúry
  - divízia, oddelenie.
- Dočasné zoskupenia-tímy, komisie
  - projektový tím 1.
- Objekt slúži pre potreby zobrazenia kmeňových údajov controllingu.
- Objekt znázorňuje fyzickú lokalizáciu.
- Objekt znázorňuje fyzickú lokalizáciu. Je vhodný pre detailnejšie upresnenie fyzickej lokalizácie.

Objekty modelu

Funkčné miesto

Typ funkčného miesta

Popis funkčného miesta

Pracovník interný

Pracovník externý
EXT

Typ pracovníka

- Špecifikácia funkčného miesta, ktoré spĺňa konkrétne požiadavky
  - vedúci oddelenia kvality.
- Bližšia špecifikácia funkčného miesta
  - programátor, manažér.
- Rozšírený popis funkčného miesta za účelom efektívnejšej správy organizačnej štruktúry.
- Konkrétny interný pracovník
  - Ján Novák.
- Konkrétny externý pracovník
  - Michal Slivka.
- Ďalšia možnosť kategorizácie pracovníkov
  - pracovník oddelenia obchodu.

Pravidlá tvorby organizačnej štruktúry

- **Pravidlá tvorby organizačnej štruktúry**
  - Jeden nadriadený má 5-10 podriadených.
  - Ak to neplatí, je hierarchizačná úroveň zbytočná.
  - Každý zamestnanec má jedného nadriadeného, ktorý mu zadáva úlohy-princíp jedného vedúceho.
  - Procesné tímy sú tu preto, aby sa práca vykonávala efektívnejšie.
  - Snaha o čo najmenší počet hierarchizačných úrovní.
  - Snaha o prenesenie zodpovedností a právomocí na nižšie úrovne riadenia.

Matica procesov

Program

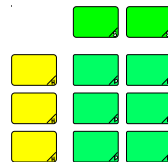

- **Model**
  - Matica procesov
  - Objekty modelu

■ **Matica procesov**

- Slúži na **vizualizáciu hierarchie procesov**.
- Zobrazuje zaradenie **skupín procesov do kategórií**.
- Zobrazuje **zodpovednosti za skupiny procesov**.
- Zobrazuje zaradenie **procesov do skupín procesov**.
- Zobrazuje **scenáre procesov**.
- Anglický názov modelu: **Process section matrix**.
- Skratka modelu: **MAP**.

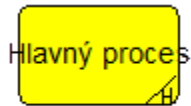

Objekty modelu

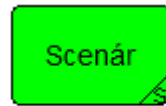

- **Objekty modelu**
  - Hlavný proces
  - Scenár
  - Proces
  - Organizačná jednotka

Hlavný proces

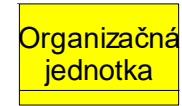
Scenár

Proces

Organizačná
jednotka

Organizačná
jednotka

Model tvorby pridanej hodnoty

Program

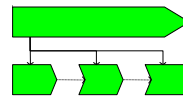

- **Model**
  - Model tvorby pridanej hodnoty
  - Objekty modelu

■ Model tvorby pridanej hodnoty

- Slúži na vizualizáciu pridanej hodnoty skupín procesov a procesov.
- Zobrazuje skupiny procesov a produkty, ktoré sa podieľajú na tvorbe pridanej hodnoty skupín procesov.
- Zobrazuje procesy a produkty, ktoré sa podieľajú na tvorbe pridanej hodnoty procesov.
- Zobrazuje úzke miesta procesov.
- Zobrazuje rozhrania na skupiny procesov, prípadne na procesy z iných skupín procesov.
- Anglický názov modelu: Value added chain.
- Skratka modelu: VAC.

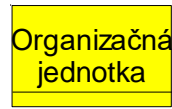
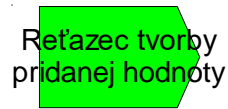
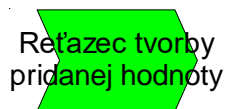

Objekty modelu

■ Objekty modelu

- Režazec tvorby pridanej hodnoty
- Organizačný jednotka
- Výkon
- Služba

Model priradenia funkcie

Program

- **Model**
  - Model priradenia funkcie
  - Objekty modelu
  - Tvorba dokumentácie

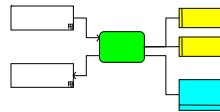

Model

■ Model priradenia funkcie

- Zobrazuje **klúčové informácie o procese**: vlastníka procesu, cieľ, externé vstupy, externé výstupy, pojmy, skratky, dokumenty, záznamy, legislatívu, aplikácie a smernicu procesu.
- Slúži na **generovanie procesnej smernice**.
- Anglický názov modelu: **Functional allocation diagram**.
- Skratka modelu: **FAD**.

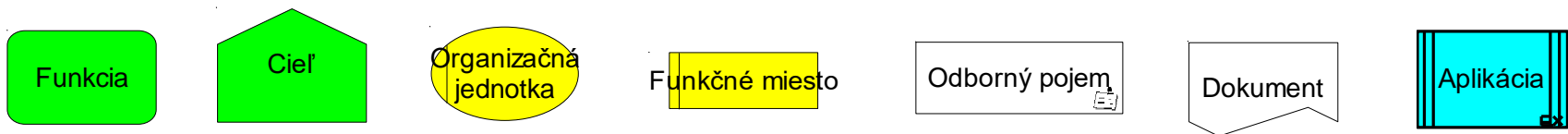

Objekty modelu

■ Objekty modelu

- Funkcia
- Cieľ
- Organizačná jednotky
- Funkčné miesto
- Odborný pojem
- Dokument
- Aplikácia

Tvorba dokumentácie

■ Tvorba dokumentácie

- Dodržanie metodiky modelovania procesov.
- Modelovanie všetkých hierarchizovaných modelov.
- Naplnenie modelov aplikácií a dokumentov.
- Vyplnenie atribútov modelu FAD.
- Popisy všetkých objektov typu funkcia.
- Číslovanie činností.

Model procesného reťazca činností riadených udalosťami

Program

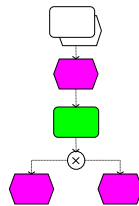

- **Model**

- Model procesného reťazca činností riadených udalosťami
- Objekty modelu
- Pravidlá modelovania procesov

- **Model procesného reťazca činností riadených udalosťami**
  - Slúži na **vizualizáciu** priebehu procesu a na **optimalizáciu** procesu.
  - Detailne zobrazuje procesy až na úroveň **činností**.
  - Zobrazuje **udalosti**, **činnosti**, **operátory**, **funkčné miesta**, **vstupy do procesu**, **výstupy z procesu** a **rozhrania na iné procesy**.
  - Zobrazuje nielen **priebeh činností**, ale aj **tok materiálu**, **informácií**, **dát** a **dokumentov**.
  - Zobrazuje **funkčné miesta**, ktoré činnosti vykonávajú.
  - Anglický názov modelu: **Extended event-driven process chain**.
  - Skratka modelu: **eEPC**.

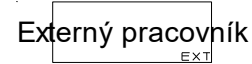
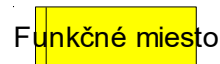
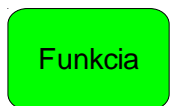

Objekty modelu

■ Objekty modelu

- Funkcia
- Udalosť
- Rozhranie procesu
- Skupiny
- Funkčné miesto
- Externý pracovník
- Dokument
- Cluster
- Aplikácia
- Výkon
- Služba

Pravidlá modelovania procesov

- **Všeobecné pravidlá**
  - Proces
  - Vstup a výstup
  - Zodpovednosti
  - Názov procesu
  - Typy udalostí
  - Názov udalosti
- **Pravidlá modelovanie procesov podľa štandardu eEPC**
  - Model eEPC
  - Pravidlá pripájania objektov v modeli eEPC
  - Pravidlá pre rozhrania procesov
  - Pravidlá pre operátory v modeli eEPC
  - Pravidlá pre prácu s operátorom AND
  - Pravidlá pre prácu s operátorom OR
  - Pravidlá pre prácu s operátorom XOR

Všeobecné pravidlá

■ Proces

- Proces sa skladá aspoň z **5 činností**.
- Proces, ktorý obsahuje 1-2 činnosti nie je procesom.
- Model eEPC je **postupnosťou udalostí a činností**.
- Pre zjednodušenie modelovania dovoľujeme používať aj **postupnosť činností, bez udalostí**. Musí byť však dodržané nasledujúce pravidlo.
- **Každý proces začína a končí aspoň jednou udalosťou, alebo procesným interfejsom**.
- Každá funkcia v modeli eEPC musí byť **číslovaná a popísaná**.

Všeobecné pravidlá

- **Vstup a výstup**
  - Každý model eEPC musí obsahovať aspoň **jeden vstup a jeden výstup** (produkt, služba, informácia, dokument).
- **Zodpovednosti**
  - Každá funkcia v modeli eEPC musí mať priradenú **zodpovednosť** za jej vykonanie.

Názov procesu

Sloveso

Podstatné
meno

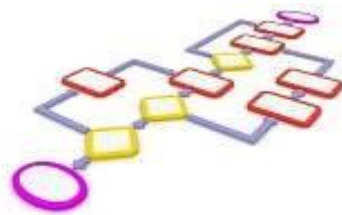
Odoslať
objednávku

Názov procesu

■ Názov procesu

- Skladá sa z dvoch slov (sloveso+podstatné meno): Odoslať objednávku.
- Začína veľkým písmenom.
- Neobsahuje skratky.
- Je v slovenčine v jednotnom čísle.
- Neobsahuje prvky klasifikácie a hierarchizácie procesov.
- Slová sú oddelené.
- Slová sú písané s diakritikou a skloňujú sa.
- Nové slovo začína malým písmenom, v zmysle slovenskej gramatiky.
- Podrobnejší popis procesu je uvedený v atribúte Popis.

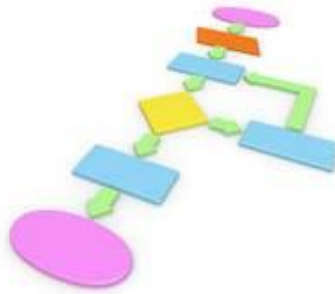

Typy udalostí

■ Typy udalostí

- Štartovacia/koncová
  - Stav, ktorý **spúšťa/ukončuje** proces.
- Úvodná/záverečná
  - Predstavuje stav, ktorý **spája** dva po sebe nasledujúce procesy.
- V strede procesu
  - Stav v procese, ktorý sa nachádza za operátorom AND, OR, XOR.

Názov udalosti

■ **Názov udalosti**

- **Vyjadruje stav**, ktorý môže inicializovať činnosť, alebo je výsledkom činnosti.
- V názve používame slová „**je, sú, bude**“: Objednávka je zaslaná, Termín nastal.
- Je písaný v **pozitívnom vyjadrení**: čo sa stalo, nie čo sa nestalo.
- Nesmie obsahovať slová: **začiatok a koniec**.

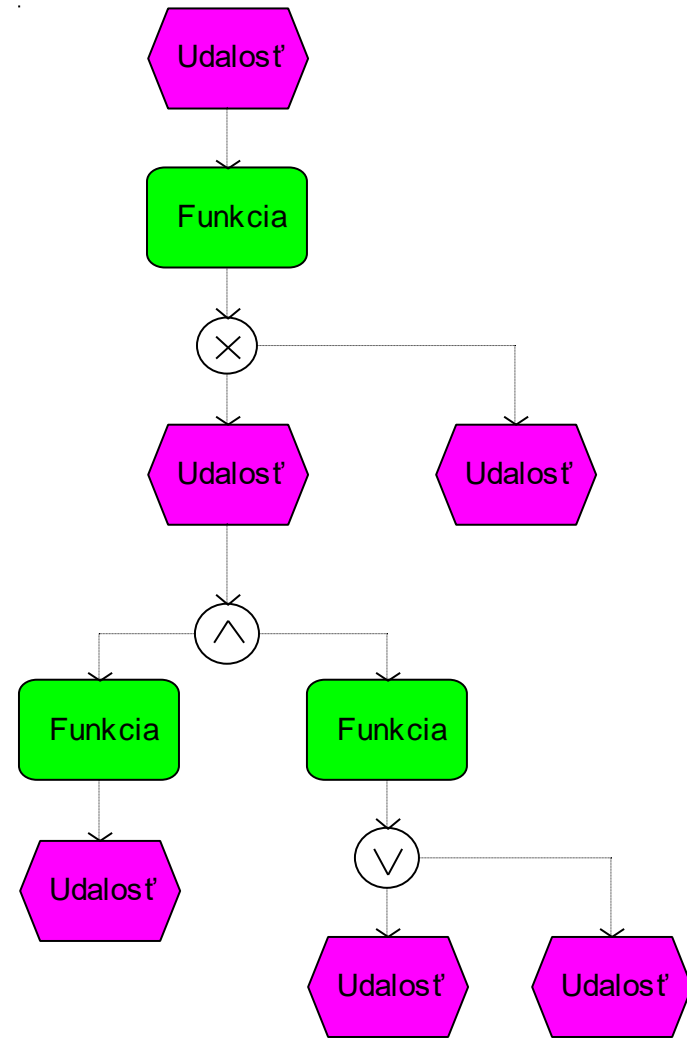

Model eEPC

■ Model eEPC

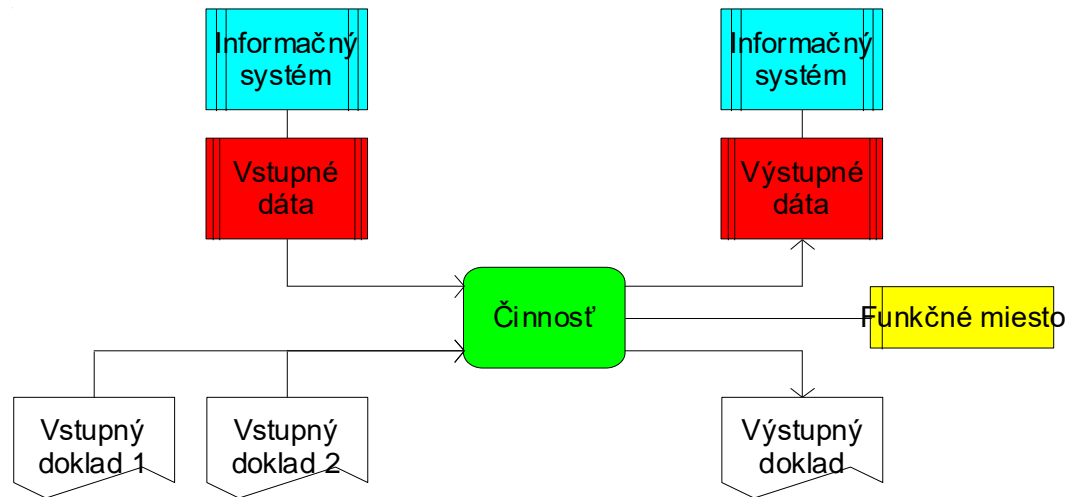
- Model eEPC je postupnosťou udalostí a činností.
- Každý proces začína a končí aspoň jednou udalosťou, alebo procesným interfejsom.

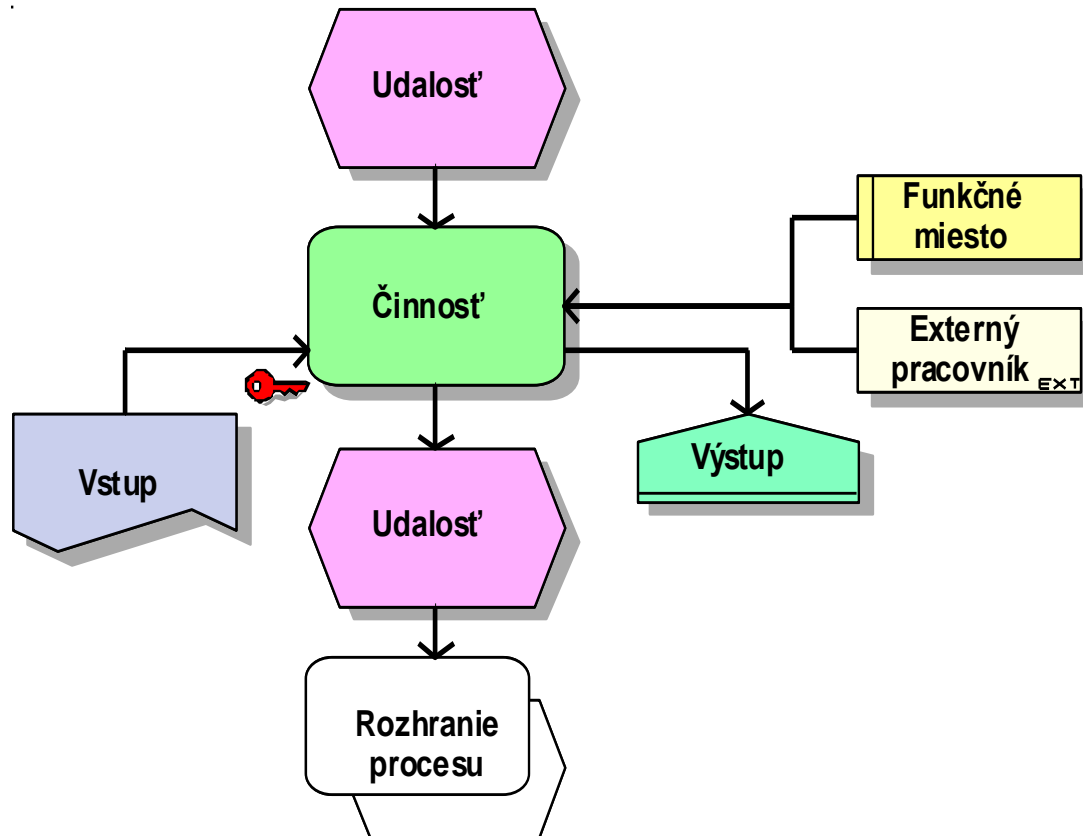
Pravidlá pripájania objektov v modeli eEPC

■ Pripájanie objektov

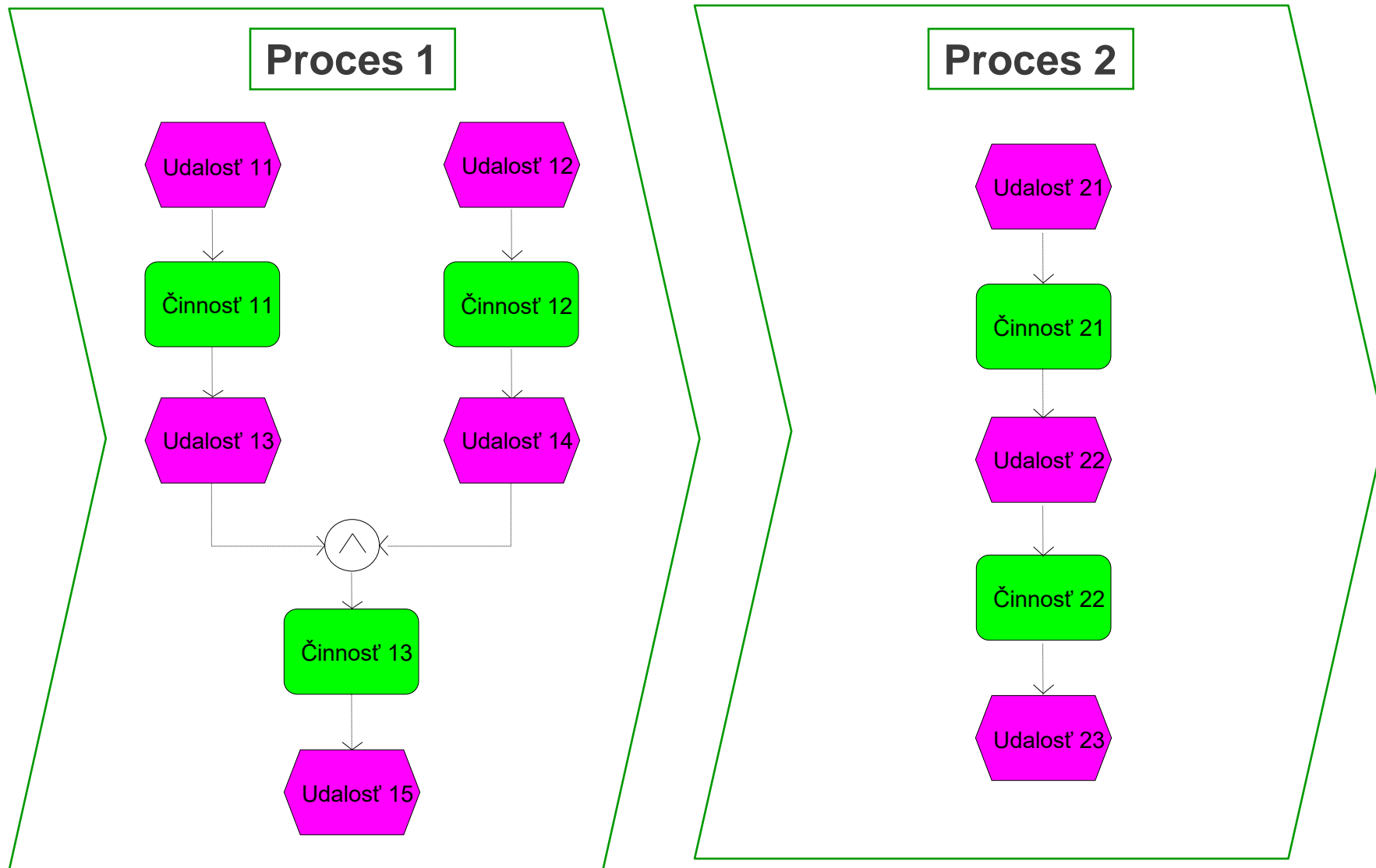
- Všetky vstupy a výstupy majú väzby k činnosti a nie k udalosti.
- Vstupy modelujeme zľava, výstupy smerujú vpravo.
- Prvky organizačnej štruktúry modelujeme vpravo.

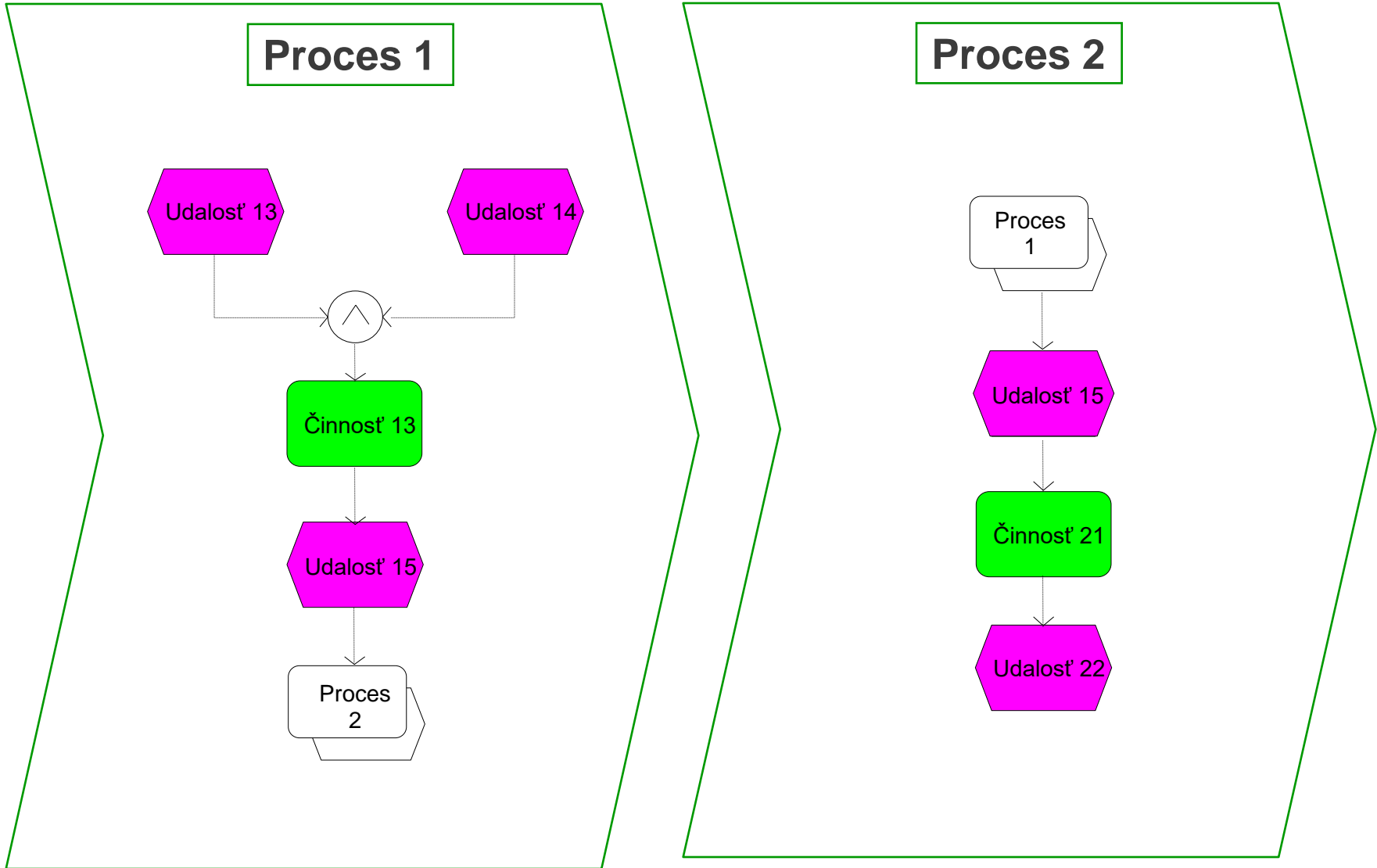
Pravidlá pripájania objektov v modeli eEPC

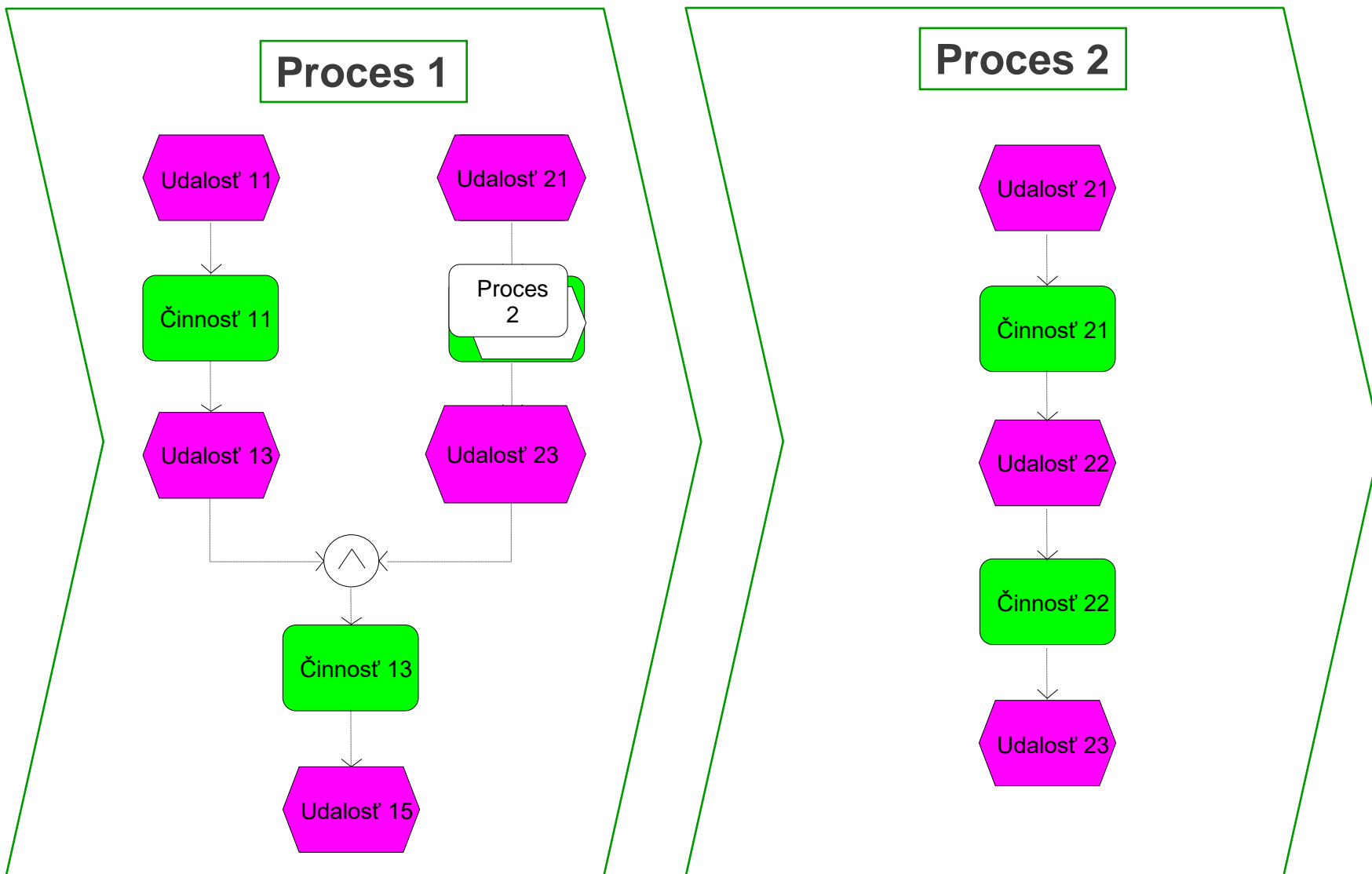
Pravidlá pre rozhrania procesov

Pravidlá pre rozhrania procesov

Pravidlá pre rozhrania procesov

Pravidlá pre operátory v modeli eEPC

■ Operátory

- Model eEPC je postupnosťou udalostí a činností. Táto postupnosť musí byť dodržaná najmä pri vetvení procesu cez operátory.
- V modeli nie je možné spájať pomocou operátorov iba činnosti, alebo iba udalosti.
- Každá udalosť alebo funkcia môže mať len jednu vstupnú a výstupnú väzbu, preto, ak udalosť, ktorú popisujeme, má viac vetiev, musíme na jeho popis použiť operátor spojení.
- Keď jednotlivé vetvy treba znovu spojiť, na ich spojenie musíme použiť rovnaký operátor, aký sme použili pri ich rozdelení.
- Pri vetvení procesu sa musia používať dohodnuté operátory.
- Pri komplexných logických štruktúrach môžeme priamo spojiť viac operátorov.

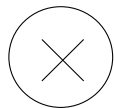
Pravidlá pre operátory v modeli eEPC

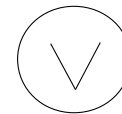
- **V modeli eEPC používame tieto operátory:**
  - **AND - zároveň**
    - Nastanú všetky možnosti súčasne.
  - **XOR - buď alebo**
    - Nastane iba jedna možnosť, buď jedna, alebo druhá.
  - **OR - alebo**
    - Nastane aspoň jedna z možností, všetky, alebo niekoľko z nich.

AND operátor

XOR operátor

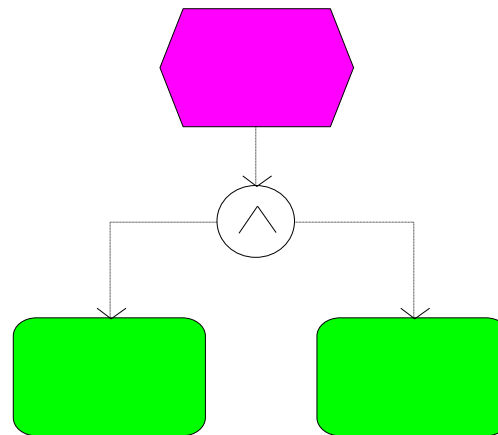
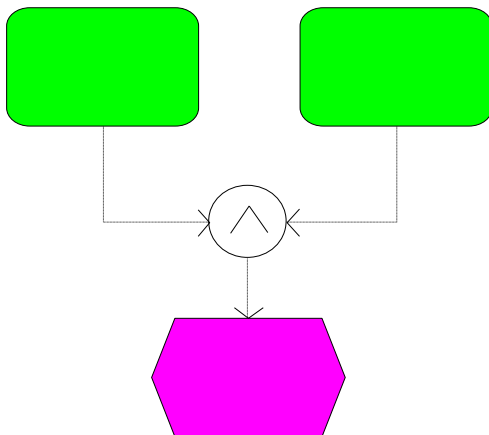
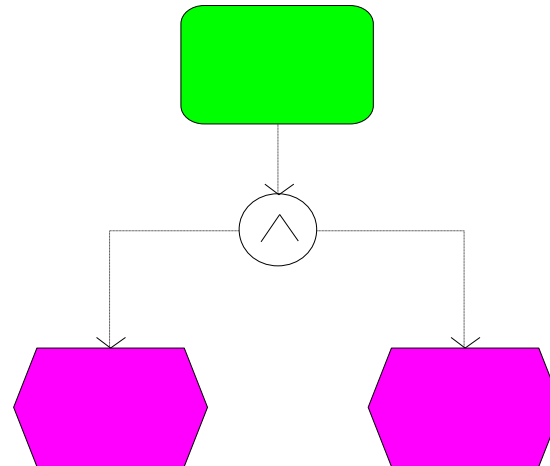
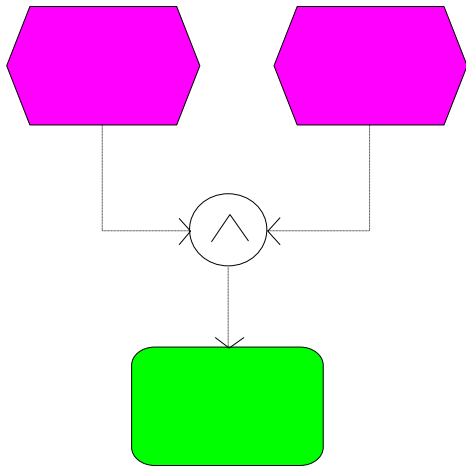

OR operátor

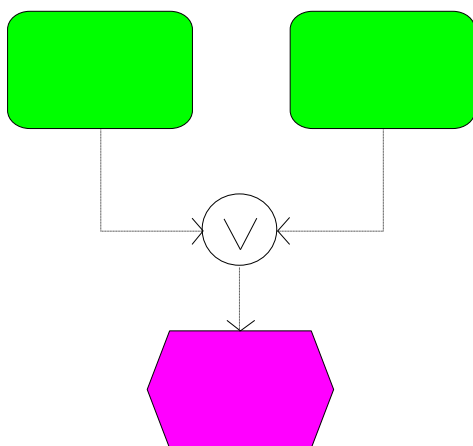
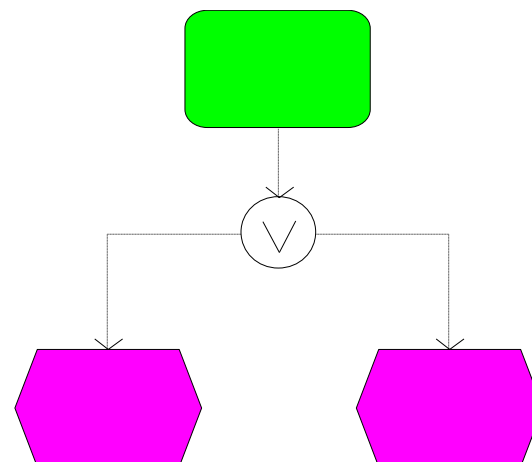
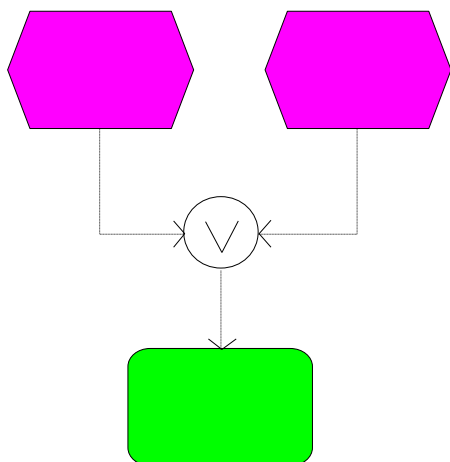
Pravidlá pre prácu s operátorom AND

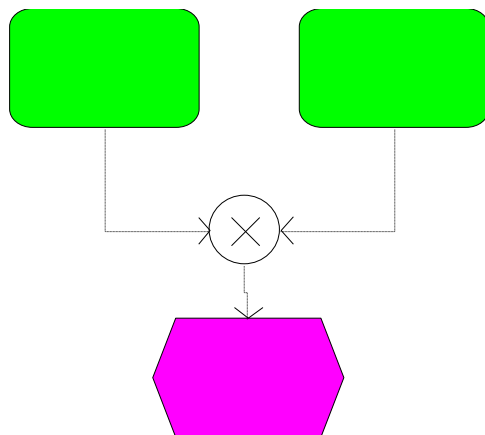
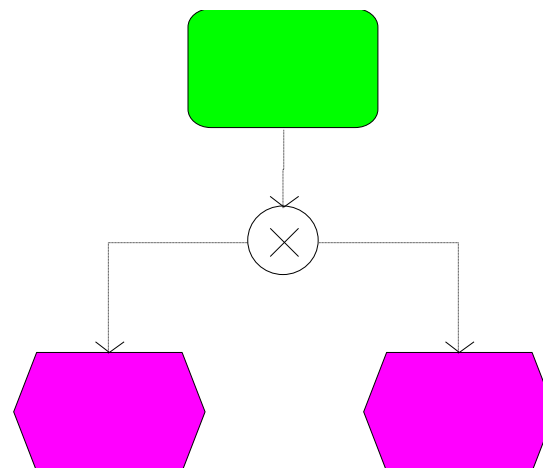
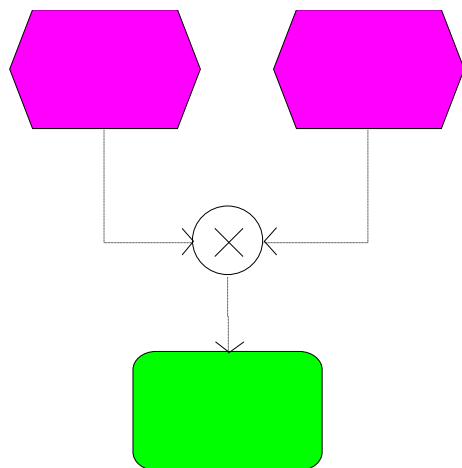
Pravidlá pre prácu s operátorom OR

Pravidlá pre prácu s operátorom XOR

Ďakujem za pozornosť

RNDr. Marta Krajčiová

konzultantka Business Process Management

e-mail: mail@krajciova.sk

mobil: +421 911 556 331

web: www.krajciova.sk

blog: martakrajciova.blogspot.com

blog: martaknihy.blogspot.com

blog: martaznalosti.blogspot.com

blog: martaseminare.blogspot.com

blog: martasloboda.blogspot.com